

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 81109008 / 610- 73
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/15489)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.01.2013 tarih ve 103764 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Osmaniye Milletvekili Sayın Hasan Hüseyin TÜRKOĞLU tarafından verilen 7/15489 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 Cevap (3 Sayfa)

OSMANIYE MİLLETVEKİLİ SAYIN HASAN HÜSEYİN TÜRKÖĞLU'NUN 7/15489
ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Çocuk işgücüne ait veriler il bazında sağlanamamaktadır, dolayısıyla Osmaniye iline ait Bakanlığımızda herhangi bir veri bulunmamaktadır.

Çocuk işgücüne yönelik yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında da ülkemizde çalışan çocuk sayısında yıllar itibarıyla belirgin bir azalmanın olduğu görülmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 1994, 1999 ve 2006 yıllarında Çocuk İşgücü Anketi gerçekleştirilmiştir. Sonuçlar karşılaştırıldığında, yıllar itibarıyla ekonomik işlerde çalışan çocukların oranında büyük düşüşler gözlenmektedir. 6-17 yaş grubunda 1994 yılında ekonomik işlerde çalışan çocukların oranı %15,2 iken bu oran 1999 yılında %10,3'e 2006 yılında ise %5,9'a düşmüştür.

2012 yılının Ekim, Kasım ve Aralık aylarında TÜİK tarafından 2012 Çocuk İşgücü Anketinin saha uygulaması yapılmıştır. 2013'ün ilk yarısında yeni istatistik sonuçları açıklanacaktır.

Türkiye, çalışma yaşamının öncelikli risk grubu olan çocuk işçiliğini önlemeye yönelik olarak 1992 yılında Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile imzaladığı protokol ile Çocuk Emeginin Sona Erdirilmesi Uluslararası Programına (IPEC) ilk aşamasında katılarak bu konudaki kararlılığını ortaya koymuştur. Türkiye, çocuk işçiliği konusunda ilgili Mutabakat Zaptını ILO ile imzalayan ilk altı ülke arasındadır.

1992 yılında ILO ile Türk Hükümeti arasında imzalanan antlaşma sonrasında çocuk işçiliğini önlemeye yönelik çalışmalar yapan kamu kurum ve kuruluşları, işçi-işveren kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak üzere Bakanlığımız bünyesinde Çalışan Çocuklar Bölümü oluşturulmuştur.

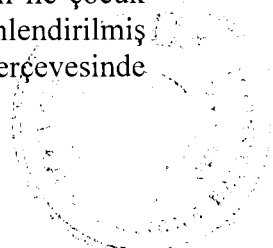
Anayasamızın 50'nci maddesi gereğince "kimse yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz, küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel korunurlar" hükmü gereğince ve çalışma hayatında bulunan bütün bireylerin eşit şartlardan yararlanması ve bazı hassas grupların ise pozitif ayrımcılık kapsamında değerlendirilmesi, takip edilmesi ve çalışma yaşamını sürdürmesinde teşvik edilmesi amacıyla 2009 Eylül ayında, Bakanlığımız bünyesinde, Çalışan Çocuklar, Cinsiyet Eşitliği ve Özürlüler Şubelerinden oluşan Dezavantajlı Gruplar Daire Başkanlığı oluşturulmuştur.

Bakanlığımız, kamu kurum ve kuruluşları, işçi ve işveren sendikaları, gönüllü kuruluşlar ve üniversitelerle birlikte kurumsal yapı oluşturma, saha araştırmaları, eğitim, duyarlılık artırma, kamuoyu oluşturma, model oluşturma, doğrudan yardım gibi konularda 100'ün üzerinde projenin koordinasyonuna ve yürütülmesine katkıda bulunmuştur.

Türkiye pek çok uluslararası kuruluşa üye olup bu kuruluşlarca çocuk haklarına ve çocuk istihdamına yönelik olarak alınan uluslararası kararlara hızla uyum gösteren bir ülkedir.

Türkiye, bugün dünyada en yaygın kabul gören insan hakları belgelerinden birisi olan Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeyi 1994 yılında, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün temel sözleşmeleri olarak kabul edilen İstihdama Kabulde Asgari Yaşa İlişkin 138 Sayılı Sözleşmeyi 1998 yılında ve En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin 182 Sayılı Sözleşmeyi 2001 yılında onaylamıştır.

Bakanlığımız tarafından Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 182 sayılı sözleşmesinde belirtilen doğrultuda, ilgili tüm kurum ve kuruluşların katkılarıyla çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin ortadan kaldırılmasına yönelik olarak, "Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Ulusal Politika ve Program Çerçevesi" hazırlanmıştır. Bu program ile çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına ilişkin faaliyetlerin, bütüncül, katılımcı ve takvimlendirilmiş bir ulusal program çerçevesinde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Program çerçevesinde

çocuk işçiliğini önlemeye yönelik temel stratejiler ve faaliyetler ile bunları uygulayacak kurum ve kuruluşlar ile sorumlulukları belirlenmiştir.

Hazırlanan bu program ile çocukların çalışma yaşamına girmesinde temel nedenleri oluşturan yoksulluğun ortadan kaldırılması, eğitimin kalitesinin ve ulaşılabilirliğinin artırılması, toplumsal bilinç ve duyarlılığın artırılması gibi geniş kapsamlı tedbirlerle başta çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri olmak üzere çocuk işçiliğinin 10 yıllık bir süre (2005-2015 dönemini kapsamaktadır) içinde önlenmesi temel hedef olarak belirlenmiştir.

Programa göre öncelikli hedef gruplar, “sokakta çalışma, küçük ve orta ölçekli işletmelerde ağır ve tehlikeli işlerde çalışma, tarımda aile işleri dışında, ücret karşılığı gezici ve geçici tarım işlerinde çalışma” olarak belirlenmiştir.

Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Politika ve Program Çerçevesinin uygulanmasına destek vermek üzere kamu kurumları, işçi ve işveren konfederasyonları ve sivil toplum kuruluşları geliştirdikleri projeleri, 2005 yılı başından itibaren birçok ilimizde uygulamaya koymuşlardır. Yapılan çalışmalarla çocuk işçiliği ile mücadelede önemli adımlar atılarak bilgi birikimi, deneyim ve önemli oranda toplumsal bilinç oluşmuştur.

Çocuk işçiliğiyle mücadele çalışmalarının 81 ile yaygınlaştırılması ve orta vadede tüm Türkiye’de çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

Bakanlığımız tarafından “Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Politika Program Çerçevesi”nin etkin olarak uygulanmasını sağlamak ve böylece öncelikle en kötü biçimleri olmak üzere çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına katkı sağlamak amacıyla hazırlanan Çocuk İşçiliğinin Önlenmesinde Yerel Kaynakların Etkinleştirilmesi Projesi hazırlanarak 2012-2014 yatırım programına alınmıştır.

Projenin hedef grupları, küçük ve orta ölçekli işletmelerde ağır ve tehlikeli işlerde çalışan çocuklar, sokakta çalışan çocuklar, aile işleri dışında gezici geçici tarım işlerinde çalışan çocuklardır.

Öncelikle beş pilot ilde (Adana, Şanlıurfa, Gaziantep, Kocaeli ve Ordu) olmak üzere Bakanlığımız taşra teşkilatları bünyesinde çocuk işçiliği izleme birimleri oluşturulacak ve bu birimler etkin bir izleme sistemi kurarak ildeki diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamak suretiyle, öncelikle en kötü biçimler olmak üzere çocuk işçiliğini önlemeye yönelik çalışmalar yürüteceklerdir.

Ayrıca, Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı'nın IV. bileşeni kapsamında 2013 programına alınmak üzere bir proje geliştirilmiştir. Eğitime erişim ve hizmetlerden yararlanma konusunda en zor ulaşılan ve en dirençli kesim olarak belirlenen mevsimlik gezici geçici tarım işlerinde çalışanların çocukları hedef grup olarak belirlenmiştir. Hedef bölgeler arasında Çukurova bölgesi de yer almaktadır.

Bir diğer çalışma ise fındık üretiminin yapıldığı illerde mevsimlik tarım işçiliğinin yoğun olmasından dolayı ailelerle birlikte gelen çocukların tarladan uzak tutulmasına yönelik olarak yapılmaktadır. Aileler çocukları da beraberinde tarlaya götürdüğünden, çocuklar yaşları ve gelişimleriyle uyuşmayan olumsuz koşullara maruz kalmaktadırlar.

Bunu önlemek amacıyla, tüm ilgili kurum ve kuruluşların, üreticiler ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla 2011 yılı başında “Fındık Üretilen İllerde Çocukların Tarladan Uzak Tutulması Eylem Planı” hazırlanmıştır.

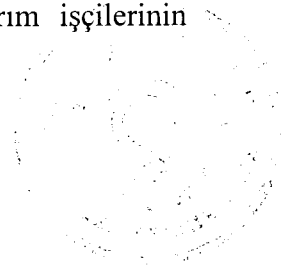
Eylem planı;

•İl istihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu toplantılarında çocuk işçiliği konusunun gündeme alınması,

•Fındık hasadında çalışacak işçilerin çalışma usulleri ve şartları açısından İş Kanunu ve diğer ilgili mevzuatın hassasiyetle uygulanması

•Kamuoyunun çocuk işçiliği konusunda bilgilendirilmesi

•Mevsimlik tarım işçilerinin yoğun olarak konakladığı yerlerde tarım işçilerinin çocuklarına yönelik hizmetler sağlanması,

gibi tedbirleri içermektedir.

2011 yılı boyunca fındık üretilen illerin çocuk işçiliğiyle mücadele kapasitesini ve toplumsal farkındalığı artırmak amacıyla çalışmalar yapılmış, 2012 yılı hasat sezonunda da Valilikler tarafından hem sıkı denetimlerle kontrol altına alınmış, hem de yürütülen projeler kapsamında çocuklara yönelik çeşitli etkinlikler yapılmıştır. 2013 yılı hasat sezonu için de hazırlıklar yapılmaktadır.

